gemeente
Haarlemmermeer

De leden van de gemeenteraad van Haarlemmermeer

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp

Bezoekadres:
Taurusavenue 100
Hoofddorp
Telefoon 0900 1852

Verzenddatum

– 2 OKT. 2026

Cluster Sociale Dienstverlening
Contactpersoon Niels Scheele
Telefoon 0900 1852
Ons kenmerk XS-26051007.2347
Bijlage(n) Geen
Onderwerp Voortgangsrapportage hulp aan gedupeerde inwoners kinderopvangtoeslagaffaire 2025

Geachte heer, mevrouw,

De afgelopen jaren hebben wij de raad per brief (X.2021.04187; X.2023.02712; XS-24030602.102; XS-25020612.837) geïnformeerd over het aantal inwoners in onze gemeente dat gedupeerd is door de kinderopvangtoeslagenaffaire. Met deze brief willen wij de raad informeren over de voortgang van de hulp die aan deze gedupeerde inwoners is geboden in 2025.

Wat is de kinderopvangtoeslagaffaire?
De kinderopvangtoeslagaffaire kwam geleidelijk aan het licht tussen 2017 en 2019. De Belastingdienst had sinds 2005 duizenden ouders onterecht beschuldigd van fraude met de kinderopvangtoeslag. Ook bleek er sprake van discriminatie, onder andere doordat dubbele nationaliteit werd gebruikt bij risicoselectie. Veel gezinnen moesten grote bedragen terugbetalen, kwamen in financiële problemen zonder dat zij de mogelijkheid kregen zich te verdedigen en hun onschuld aan te tonen.

De toeslagaffaire werd uitgebreid onderzocht door de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag in 2020. In haar rapport 'Ongekend onrecht' concludeerde de commissie dat ouders 'geen schijn van kans' hadden door een combinatie van harde wetgeving, een strenge fraudeaanpak en een Rijksoverheid die waarschuwingen van ambtenaren en inwoners negeerde. De commissie stelde dat niet alleen de Belastingdienst fouten maakte, maar ook de politiek en de rechtspraak tekortschoten. Landelijk zijn er ruim 43.000 ouders erkend als gedupeerde.

Rol van landelijke overheid bij ondersteuning gedupeerden
Sinds 2020 ondersteunt de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT) van de Belastingdienst gedupeerde ouders om de schade, waar mogelijk, te herstellen en hun leven weer op te bouwen. Daarnaast zijn er aparte schaderegelingen voor (volwassen) kinderen, ex-partners en nabestaanden. Het hulpaanbod van de landelijke overheid richt zich vooral op

financiële compensatie en herstel van overheidsfouten. Daarbij valt te denken aan de integrale (her)beoordeling van dossiers, financiële regelingen, de terugkeer van uit huis geplaatste kinderen, kwijtschelding van publieke en private schulden en schadevergoedingen voor extra geleden schade. Elke formeel erkend gedupeerde ouder ontvangt ten minste een standaard schadevergoeding van € 30.000, ook wel bekend als de Catshuisregeling.

Het is sinds 2024 niet meer mogelijk dat nieuwe gedupeerde ouders zich bij de UHT kunnen melden. Eind 2025 heeft de UHT alle integrale beoordelingen voor het formeel erkennen van gedupeerden afgerond. Voor een groot deel van de ouders is daarmee het financiële herstel afgerond. Dit betekent dat de UHT zich sinds 2026 vooral bezighoudt met de afhandeling van aanvullende schaderegelingen.

Rol gemeenten en brede ondersteuning
Gemeenten hebben sinds 2020 de wettelijke taak om gedupeerde inwoners extra te ondersteunen naast het (financiële) hulpaanbod van de landelijke overheid. Dit wordt de brede ondersteuning genoemd. Waar de landelijke overheid zich richt op het herstel en terugbetaling van overheidsfouten, zijn de uitgangspunten voor gemeenten het ondersteunen bij een nieuwe start en emotioneel herstel. Het doel van de brede ondersteuning is dus dat inwoners weer een stabiel leven kunnen opbouwen.

Vanuit de brede ondersteuning wordt er hulp geboden op basis van vijf leefgebieden: financiën, gezin, werk, wonen en zorg. Het hulpaanbod gaat vooral uit van immateriële hulp. Bijvoorbeeld het op orde krijgen van administratie, het vinden van een nieuwe woning, begeleiding naar werk/opleiding of toegang tot psychologische hulp. Daarnaast is er veel aandacht voor (minderjarige) kinderen van gedupeerde ouders. Zij worden standaard in het plan van aanpak van de ouder opgenomen. Voor kinderen van gedupeerde ouders geldt er ook een aparte kindregeling waarbij zij van ons een individueel hulptraject ontvangen. In de praktijk gaat het dan vrijwel uitsluitend om kinderen die al zelf volwassen zijn en niet in het plan van hun ouders zijn opgenomen.

Onze werkwijze en aanmeldingen gedupeerde inwoners
Na de beoordeling van de UHT worden de erkend gedupeerde inwoners in onze gemeente bij ons gemeld. Al deze inwoners ontvangen van ons een brief (en indien nodig een herinneringsbrief) met informatie over het hulpaanbod op grond van de vijf leefgebieden.

Aanmelding
De UHT heeft tot en met 31 december 2025 511 ouders als gedupeerde bij onze gemeente aangemeld. Dat zijn 53 nieuwe aanmeldingen ten opzichte van 2024. Hiervan hebben tot nu toe 269 inwoners zich aangemeld voor onze brede ondersteuning. Dit zijn 86 inwoners meer dan in 2024.

De intake
Na de aanmelding doen wij een intakegesprek met de ouder om alle hulpvragen te verzamelen. In 2025 hebben wij de ouders gemiddeld binnen acht weken na hun aanmelding kunnen spreken voor het intakegesprek. Dat is een groot verschil met enkele andere gemeenten, waar de wachttijd tot zes of zelfs twaalf maanden kan oplopen.

Plan van aanpak
Op basis van de hulpvragen stellen wij een plan van aanpak op. Dit gebeurt op grond van de vijf leefgebieden van de brede ondersteuning. Daarbij wordt goed gekeken naar de best passende ondersteuning. Het plan leggen wij vervolgens voor aan de ouder. Sommige onderdelen van het

plan kunnen wij als gemeente zelf uitvoeren, zoals het vergoeden van een opleiding of helpen bij vinden van een nieuwe woning. Voor de overige hulpvragen dragen wij de uitvoering warm over naar de juiste instelling of maatschappelijke partner waar de inwoner verder wordt geholpen.

Nazorg
Alle inwoners die zijn geholpen, ontvangen van ons 24 maanden nazorg volgens de richtlijn van Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). Nazorg betekent dat wij periodiek contact houden met de gedupeerde ouder en zijn of haar gezin. Indien gewenst worden deze inwoners elke zes maanden benaderd. Dit doen wij om na te gaan of de hulp die is geleverd en afgerond voldoende is geweest om weer verder te kunnen of dat er meer nodig is en/of er intussen andere hulpvragen zijn ontstaan. De afstemming over het contact gaat altijd in overleg met de gedupeerde inwoner.

In 2025 zijn er 54 nieuwe nazorgtrajecten met inwoners gestart ten opzichte van 2024. Er zijn ook ouders die inmiddels het volledige traject van brede ondersteuning inclusief nazorg volledig met ons hebben afgesloten. In totaal betreft dit nu 157 inwoners.

Overzicht cijfers

	2023	2024	2025
Totaal aantal gedupeerde ouders in Haarlemmermeer	**449**	**458**	**511**
Aantal aanmeldingen brede ondersteuning	**162**	**187**	**269**
Waarvan X aantal in de onderstaande fase zitten of hebben gezeten:			
• Intake/plan van aanpak/begeleiding	162	187	269
• Nazorg	140	150	204
• Volledig afgerond	138	152	157

Uithuisplaatsingen
Landelijk zijn er ook gedupeerde ouders waarvan de kinderen uit huis zijn geplaatst. In de eerste plaats houdt het landelijke Ondersteuningsteam Uithuisplaatsingen Toeslagenaffaire (OUT) zich bezig met deze gezinnen om de kinderen weer zo snel mogelijk terug te laten keren bij de ouders. Onze consulenten van de brede ondersteuning staan in direct contact met dit Ondersteuningsteam. Bovendien krijgt de positie van de kinderen standaard specifieke aandacht tijdens onze reguliere gesprekken met de gedupeerde inwoners over de brede ondersteuning.

Binnen onze gemeente zijn er tot op heden drie kinderen bekend die uit huis zijn geplaatst. Twee van deze kinderen zijn weer terug bij hun ouders. Er zijn geen nieuwe situaties bij ons bekend geworden in het afgelopen jaar. In eerdere voortgangsbrieven schreven wij nog over zeven kinderen, maar in 2025 heeft de Belastingdienst één ouder (met vier uithuisgeplaatste kinderen) uiteindelijk niet formeel erkend als een gedupeerde. Daarom zijn de cijfers anders dan voorheen gerapporteerd.

Kindregeling
Sinds 2023 voeren wij ook de kindregeling uit. Indien een ouder door de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT) als gedupeerde ouder is erkend, komen kinderen van zowel de

gedupeerde ouder als de toeslagpartner in aanmerking voor de kindregeling. De kindregeling bestaat grotendeels uit dezelfde brede ondersteuning als voor gedupeerde ouders. Elke formeel erkend gedupeerd kind ontvangt van het Rijk ten minste een standaard schadevergoeding van € 10.000.

Aanmelding
Bij de kindregeling zien we terug dat de hulpvragen vooral gaan over het vinden van een woning en financiële hulpverlening. De leeftijd van de kinderen die een aanvraag doen varieert tussen de 17 en 40 jaar. Dit betekent dat sommige kinderen van gedupeerde ouders zelf ook al kinderen hebben. Ook deze kinderen worden dan meegenomen in het plan van aanpak.

Op dit moment hebben 74 kinderen van gedupeerde ouders zich gemeld voor het hulpaanbod van onze gemeente. Dit zijn 32 kinderen meer dan in 2024.

Schuldregeling
De kindregeling kent via de UHT geen kwijtschelding van problematische schulden zoals voor de gedupeerde ouders. Maar sinds 2024 is er wel een andere, nieuwe mogelijkheid om voor de kinderen een aanvullend schuldhulpverleningsaanbod te doen via een saneringskrediet via de brede ondersteuning. Wij kiezen ervoor om deze vorm van schuldhulpverlening aan te bieden binnen onze brede ondersteuning. Er zijn tot nu toe elf aanvragen in behandeling genomen. Dat zijn er zes meer dan vorig jaar. Van de elf aanvragen zijn er inmiddels drie volledig afgerond.

Nazorg
In 2025 zijn 19 nieuwe kinderen het nazorgtraject met ons ingegaan. Met de 14 kinderen die al nazorg ontvingen, komt het totaal op 33 nazorgtrajecten neer. Dit is dezelfde soort nazorg die gedupeerde ouders van ons ontvangen. Daarnaast zijn er 20 kinderen van wie de brede ondersteuning inclusief nazorg inmiddels volledig is afgerond.

Overzicht cijfers

	2023	2024	2025
Aantal aanmeldingen kindregeling	**25**	**42**	**74**
Waarvan aantal zich bevindt in fase:			
• Intake/plan van aanpak/begeleiding	2	4	10
• Nazorg	6	14	33
• Volledig afgerond	7	13	20

Ex-toeslagpartner regeling
Sinds 2024 kunnen ook ex-partners van toeslagouders als gedupeerde worden aangemeld bij de Belastingdienst. Zodra de Belastingdienst hun gegevens met ons deelt, ontvangen zij van ons een brief over het aanbod van de brede ondersteuning. Ook kunnen ex-partners zich zelfstandig melden bij de Belastingdienst als ze nog niet in beeld waren. In 2025 hebben vier ex-toeslagpartners zich aangemeld voor de brede ondersteuning bij ons. Dat is twee meer dan in 2024.

Nabestaanden regeling
Met de Wet aanpassingen termijnen en nabestaandenregelingen kunnen nabestaanden van overleden toeslagouders sinds 1 januari 2025 ook brede ondersteuning ontvangen. Het proces loopt anders dan bij andere gedupeerde inwoners, omdat nabestaanden in eerste instantie persoonlijk worden begeleid vanuit het UHT. Indien er behoefte is aan brede ondersteuning

vanuit onze gemeente, worden wij automatisch betrokken en kijken wij samen met de nabestaanden wat we voor hen kunnen betekenen. Wij hebben tot 2025 nog geen aanmeldingen van nabestaanden ontvangen.

Kwijtschelding publieke schulden
In 2021 is er door het toenmalige kabinet besloten dat alle publieke schulden van de gedupeerden van de toeslagenaffaire worden kwijtgescholden. Dit zijn schulden bij publieke organisaties en instanties, zoals de Belastingdienst en Dienst Toeslagen. Schulden die zijn ontstaan na 1 januari 2021 worden onder de regeling niet standaard kwijtgescholden.

In de Wet hersteloperatie toeslagen is de grondslag opgenomen voor gemeenten om openstaande vorderingen op gedupeerde ouders en de toeslagpartners kwijt te schelden. Het kan gebeuren dat een publieke schuld, die op 31 december 2020 bestond, in de periode daarna is verminderd door aflossing of door verrekening. In dit geval wordt het bedrag dat na 1 januari 2021 is afbetaald op de schuld, teruggestort aan de ouder. Tot en met 2025 hebben wij als gemeente voor 53 inwoners hun schulden uit het sociaal domein kwijtgescholden. Dit zijn twee inwoners meer dan een jaar eerder.

Gedupeerde inwoners hoeven geen contact op te nemen met onze gemeente óf brede ondersteuning te ontvangen om kwijtschelding te krijgen. Wij doen dat automatisch op basis van de lijsten van de Belastingdienst. Wij erkennen dat schulden die na 1 januari 2021 zijn ontstaan mogelijk ook een gevolg zijn van de toeslagenaffaire. In voorkomende gevallen analyseren wij deze schulden. Indien deze (gedeeltelijk) het gevolg zijn van de toeslagenaffaire beoordelen wij of en hoe wij deze schulden het beste kunnen oplossen.

Kwijtschelding private schulden
Als onderdeel van de Hersteloperatie Kinderopvangtoeslag heeft het toenmalige kabinet in 2021 besloten om naast het kwijtschelden van publieke schulden ook de private schulden van gedupeerde inwoners op te lossen. Wanneer een gedupeerde inwoner door de UHT als erkend gedupeerde wordt aangemerkt, neemt de UHT de schulden over en betaalt de meeste private schulden af.

Financiën
De afspraken over de compensatie van de kosten die gemeenten in het kader van de hersteloperatie maken, zijn opgenomen in zogenaamde specifieke uitkeringen (SPUK). Voor de kosten van het kwijtschelden van publieke schulden hebben wij voor 2025 een vergoeding van 100% ontvangen. Voor de specifieke uitvoeringskosten voor het eerste contact, het plan van aanpak, de nazorg en de inrichtings-/coördinatiekosten ontvangen wij een standaard vergoeding. Deze vergoeding was in 2025 toereikend.

Ontwikkelingen in 2026
Ouders en kinderen die recht hebben op brede ondersteuning vanwege de kinderopvangtoeslagaffaire kunnen zich uiterlijk tot 1 september 2027 aanmelden bij hun gemeente. Dat betekent dat wij in 2026 doorgaan met het uitvoeren van de brede ondersteuning. We verwachten echter dat het aantal nieuwe aanmeldingen zal afnemen en daarmee beperkt zal zijn. In 2026 komt de focus voor de brede ondersteuning dus te liggen op de nazorgperiode.

De Belastingdienst en Dienst Toeslagen zijn begin 2026 begonnen met het innen van eerder gepauzeerde vorderingen bij ouders van wie het UHT-proces is afgerond. Het gaat hier om schulden die niet kwijtgescholden konden of mochten worden, zoals schulden die na 1 januari

2021 zijn ontstaan. Voor ouders kan de (her)start van invordering veel impact hebben en mogelijk leiden tot nieuwe financiële problemen. In Haarlemmermeer zijn wij nog geen inwoners tegengekomen die hiermee te maken hebben. Indien zich in de toekomst inwoners melden met deze problematiek, dan bieden wij waar nodig onze hulp aan.

Op landelijk niveau zal het UHT zich in 2026 bezighouden met de regelingen voor aanvullende schade. In de integrale beoordeling hebben ouders als onderdeel van hun financiële compensatie al een materiële en immateriële schadevergoeding ontvangen. Deze bedragen zijn echter niet voor alle ouders voldoende om recht te doen aan de schade die zij hebben ondervonden. Het verlies van bijvoorbeeld een baan, een eigen huis, gezondheid of dierbaar bezit probeert de UHT zo rechtvaardig en ruimhartig mogelijk te compenseren via een van de beschikbare schadeherstelroutes.

Wij verwachten u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,

de secretaris,

bla J.E. Seinstra

Hermineke van Bockxmeer

de burgemeester,

Marianne Schuurmans-Wijdeven